

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY JURNALI**

VOLUME-2, ISSUE-10

HOMILADORLIK VAQTIDA PATALOGIK VAZN ORTISHI:

AKUSHERLIK VA PERINATAL ASORATLAR

(SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)

Ismoilova Madina Rasuljon qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali

Akusherlik va Ginekologiya yo'nalishi bo'yicha 2-kurs magistranti

madinaxonismoilova1998@gmail.com

Kirish

Homiladorlik davrida tana vaznining ortishi fiziologik jarayon bo'lib, ona organizmining homilani rivojlantirishga moslashuvi bilan bog'liq. Biroq tana vaznining me'yoridan ortiqcha oshishi patologik holat hisoblanib, akusherlik va perinatal asoratlar rivojlanish xavfini sezilarli darajada oshiradi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, ortiqcha vazn va semizlik homilador ayollarda arterial gipertenziya, preeklampsiya, gestatsion qandli diabet, tug'ruq faoliyatining sustligi hamda perinatal o'lim ko'rsatkichlari bilan chambarchas bog'liqdir.

Surxondaryo viloyati demografik jihatdan aholi zichligi yuqori bo'lgan, tug'ilish ko'rsatkichlari nisbatan baland hududlardan biri hisoblanadi. Viloyatda reproduktiv yoshdagi ayollarning salomatligi, homiladorlikni olib borish sifati va perinatal xizmatlar samaradorligini oshirish dolzarb masalalardan biridir. Aholining ovqatlanish madaniyati, kamharakat turmush tarzi, metabolik buzilishlar va homiladorlikdan oldingi ortiqcha vazn patologik vazn ortishining asosiy xavf omillari hisoblanadi.

Tadqiqot maqsadi

Surxondaryo viloyatida homilador ayollarda patologik vazn ortishining akusherlik va perinatal asoratlar bilan bog'liqligini o'rganish hamda profilaktik tavsiyalar ishlab chiqish.

Material va usullar

Tadqiqot Surxondaryo viloyati akusher-ginekologiya muassasalarida olib borilgan retrospektiv va prospektiv klinik kuzatuvlarga asoslangan. Homilador ayollarda tana vazni dinamikasi homiladorlik trimestrlari bo'yicha baholandi. Vazn ortish me'yorlari JSST va Xalqaro tibbiyot instituti (IOM) tavsiyalariga muvofiq tahlil qilindi.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY JURNALI
VOLUME-2, ISSUE-10**

Akusherlik asoratlari, tugʻruq kechishi va perinatal natijalar klinik hamda statistik usullar yordamida oʻrganildi.

Tadqiqot natijalari

Tadqiqot natijalariga koʻra, homiladorlik vaqtida patologik vazn ortishi kuzatilgan ayollarda akusherlik asoratlari sezilarli darajada koʻproq qayd etildi. Xususan, gestatsion arterial gipertenziya va preeklampsiya holatlari meʼyoriy vazn ortgan ayollarga nisbatan yuqori boʻldi. Patologik vazn ortishi qon aylanish tizimi yuklamasining oshishiga olib kelib, endotelial disfunktsiya va metabolik buzilishlarni kuchaytiradi.

Shuningdek, gestatsion qandli diabet, homila makrosomiyasi va koʻp suvlik holatlari patologik vazn ortgan homiladorlarda tez-tez uchradi. Tugʻruq jarayoni koʻpincha murakkab kechib, tugʻruq faoliyatining sustligi va operativ tugʻruqlar, jumladan kesarcha kesish amaliyotlari sonining oshishi kuzatildi.

Perinatal asoratlari

Perinatal davrda patologik vazn ortishi homila va yangi tugʻilgan chaqaloq salomatligiga salbiy taʼsir koʻrsatdi. Homilaning surunkali gipoksiyasi, tugʻruq vaqtida asfiksiya, past Apgar koʻrsatkichlari hamda neonatal reanimatsiya choralariga ehtiyoj yuqoriligi qayd etildi. Bu holatlar perinatal moslashuv jarayonining buzilishi bilan izohlanadi.

Muhokama

Olingan natijalar patologik vazn ortishi homiladorlik asoratlari rivojlanishida muhim xavf omili ekanligini tasdiqlaydi. Surxondaryo viloyatida ushbu muammo ijtimoiy-iqtisodiy omillar, ovqatlanish rejimi va profilaktik nazoratning yetarli emasligi bilan bogʻliq boʻlishi mumkin. Shu sababli homiladorlikdan oldingi tayyorgarlik va gestatsion vazn monitoringini kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Surxondaryo viloyatida homiladorlik davrida patologik vazn ortishi akusherlik va perinatal asoratlari rivojlanish xavfini oshiradi. Ushbu holat ona va bola salomatligiga salbiy taʼsir koʻrsatib, tugʻruq jarayonining murakkablashishiga olib keladi.